

Процедура при оспорване на резултати съгласно БДС EN ISO 4259-2

Използваните символи и съкращения в приложение № 12 са съгласно таблица 1.

Таблица 1: Използвани символи и съкращения:

A_1	Горна граница за показателя по изискванията на наредбата
A_2	Долна граница за показателя по изискванията на наредбата
A_1'	Горна граница за показателя, преизчислена след прилагане критериите на БДС EN ISO 4259-2 (за получател $A_1' = A_1 + 0,59R$; за доставчик $A_1' = A_1$)
A_2'	Долна граница за показателя, преизчислена след прилагане критериите на БДС EN ISO 4259-2 (за получател $A_2' = A_2 - 0,59R$; за доставчик $A_2' = A_2$)
$\bar{X}_S$	Средна стойност на показателя, получена от стационарна лаборатория на ГД ККТГ
$\bar{X}_R$	Средна стойност на показателя, получена от акредитирана лаборатория за контролната проба на заинтересованата страна
$\bar{X}_E$	Средна стойност на показателя, получена от акредитирана лаборатория, изпитваща арбитражната проба
k_1	Брой изпитвания на контролна проба от стационарна лаборатория на ГД ККТГ
k_2	Брой изпитвания на контролната проба на заинтересованата страна от акредитирана лаборатория
k_3	Брой изпитвания на арбитражната проба от акредитирана лаборатория
N	Брой лаборатории, участващи в процедурата по оспорване
r	Обявена повторяемост на съответния метод
R	Обявена възпроизводимост на съответния метод
R_1, R_2, R_3, R_4	Изчислени нови възпроизводимости на метода в зависимост от броя на участващите лаборатории
E_k	Експертиза на Етап 1 от процедурата по спор след изпитване на контролната проба по чл. 20, ал. 1
E_a	Експертиза на Етап 2 от процедурата по спор след изпитване на арбитражната проба

Процедурата по оспорване съгласно БДС EN ISO 4259-2 „Нефтопродукти и сродни продукти. Прецизност на методите за измерване и на резултатите. Част 2: Тълкуване и прилагане на данните за прецизност, свързани с методите за изпитване“ се прилага за резултати от изпитване с точни количествени стойности, които трябва да попадат в измервателния обхват на стандартизирания метод за изпитване. Съгласно чл. 22, ал. 9 заинтересованата страна заявява оспорване на резултата, след което предоставя протокол от изпитване за контролната проба по чл. 20, ал. 1 от Наредбата. Процедурата по спор се провежда, когато резултатът от изпитване в представения протокол оспорва резултата на ГД ККТГ, като показва съответствие на течното гориво по съответния показател.

Когато от заинтересованата страна е представен протокол от изпитване за контролната проба по чл. 20, ал. 1 от Наредбата, който потвърждава несъответствието на ГД ККТГ, процедурата по спор не се провежда и резултатът от констативния протокол на ГД ККТГ се счита за окончателен.

Когато резултатът от изпитване на ГД ККТГ не е изразен с точна количествена стойност и/или в приложения стандартен метод за изпитване по съответния показател не са посочени статистически данни за възпроизводимост (R), процедурата по спор се провежда съгласно т. III на настоящото приложение след подадено заявление от заинтересованата страна.

I. Критерии за оценяване на съответствието спрямо изискванията

Определянето на съответствието на течните горива с изискванията за качество и за съдържание на биогориво в течно гориво съгласно БДС EN ISO 4259-2 е при доверителна вероятност приблизително 95 на сто и нормално разпределение.

1. Когато пробата от проверявания продукт е взета от лице, което пуска на пазара течни горива (производител, вносител или лице, което освобождава за потребление течни горива по смисъла на Закона за акцизите и данъчните складове, в случай че извършва смесване на биогорива с горива от нефтен произход), се приема, че тя съответства на изискванията, ако резултатът $\bar{X}_S$ отговаря на условието:

- в случай с единична горна граница A_1 : $\bar{X}_S \leq A_1$
- в случай с единична долна граница A_2 : $\bar{X}_S \geq A_2$

– в случай с двойна граница (A_1 и A_2) се прилагат и двете условия.

2. Когато пробата от проверявания продукт е взета от разпространител или краен разпространител (бензиностанция), се приема, че тя не съответства на изискванията, ако резултатът отговаря на условието:

– в случай с единична горна граница A_1 : $\overline{X}_S > A_1 + 0,59R$

– в случай с единична долна граница A_2 : $\overline{X}_S < A_2 - 0,59R$

– в случай с двойна граница (A_1 и A_2) се прилагат и двете условия.

II. Процедура при оспорване, когато критериите за тълкуване на резултатите се прилагат съгласно БДС EN ISO 4259-2

Процедурата по оспорване протича в два етапа, като след обработка на резултатите и прилагане на Етап 1 и Етап 2 се изготвят съответно експертиза E_K и експертиза E_A .

Резултатите от изпитване, на база на които се изготвят експертизи за Етап 1 и Етап 2, се закръгляват в съответствие с точността на съответния метод за изпитване.

Етап 1: Изпитване в акредитирана лаборатория на контролната проба, предоставена на проверяваното лице по чл. 20, ал. 1, и издаване на Експертиза E_K .

Заинтересованото лице представя на контролните органи протокол от изпитване за предоставената му контролна проба по оспорения показател, издаден от акредитирана лаборатория. В протокола от изпитване на акредитираната лаборатория трябва да се съдържа цялата необходима информация за идентифициране на изпитваната контролна проба, както и броят на изпитванията, на база на които е докладваният резултат. Изпитването се провежда по стандартния метод, посочен в констативния протокол.

Резултатите от двете изпитвания $\overline{X}_S$ и $\overline{X}_R$ се сравняват с A_1' или A_2' .

а) продуктът се приема за съответстващ на изискванията, когато:

$$\frac{\overline{X}_S + \overline{X}_R}{2} \leq A_1' \text{ или } \frac{\overline{X}_S + \overline{X}_R}{2} \geq A_2'$$

и

$|\overline{x}_s - \overline{x}_r| \leq 0,84R_2$, където R_2 се получава по формулата:

$$R_2 = \sqrt{R^2 - r^2 \left(1 - \frac{1}{2k_1} - \frac{1}{2k_2}\right)}$$

Средните стойности $\overline{X}_S$ и $\overline{X}_R$ се получават на базата на най-малко две изпитвания в условия на повторяемост.

Броят на изпитванията, въз основа на които са определени $\overline{X}_S$ и $\overline{X}_R$, се докладва в протоколите от изпитване.

б) не може да бъде установено дали продуктът съответства или не съответства на изискванията, като е необходимо да се премине към Етап 2, когато:

$$\frac{\overline{X}_S + \overline{X}_R}{2} \leq A_1' \text{ или } \frac{\overline{X}_S + \overline{X}_R}{2} \geq A_2'$$

и

$$|\overline{X}_S - \overline{X}_R| > 0,84R_2.$$

в) не може да бъде установено дали продуктът съответства или не съответства на изискванията, като е необходимо да се премине към Етап 2, независимо от разликата $\overline{X}_S - \overline{X}_R$, когато:

$$\frac{\overline{X}_S + \overline{X}_R}{2} > A_1' A_1' \text{ или } \frac{\overline{X}_S + \overline{X}_R}{2} < A_2' A_2'$$

Когато с Експертиза E_K се установи, че продуктът съответства на изискванията, при условията на буква „а“, възражението се приема за основателно и спорът се счита за приключил в полза на заинтересованата страна.

Когато с Експертиза E_K при условията на букви „б“ и „в“ не може да бъде установено дали продуктът съответства или не съответства на изискванията, заинтересованата страна решава дали да премине към Етап 2.

В случай че не се премине към Етап 2, резултатът по оспорения показател от констативния протокол на ГД ККТГ се счита за окончателен.

Етап 2: Изпитване в трета акредитирана лаборатория на арбитражната проба, съхранявана в ГД ККТГ, и издаване на Експертиза E_A .

Изпитването на арбитражната проба на Етап 2 от Процедурата по спор е възможно само след преминаването на Етап 1. В изчисленията на Етап 2 участват три резултата от изпитване – за контролната проба, изпитана в ГД ККТГ, за контролната проба по чл. 20, ал. 1 и за арбитражната проба, изпитана в трета акредитирана лаборатория. Изпитването на арбитражната проба трябва да се извърши в лаборатория, различна от лабораторията, извършила изпитването за съответствие с изискванията във връзка с издаването на Декларация за съответствие за всяка партида течено гориво.

Главна дирекция „Контрол на качеството на течните горива“ и заинтересованата страна съгласуват избора на третата акредитирана лаборатория, която да извърши изпитването на арбитражната проба.

Резултатите от трите изпитвания – $\bar{X}_S$, $\bar{X}_R$ и $\bar{X}_E$, се сравняват с A_1' или A_2' .

Средните стойности $\bar{X}_S$, $\bar{X}_R$ и $\bar{X}_E$ се получават на базата на най-малко две изпитвания в условия на повтораемост.

Броят на изпитванията, въз основа на които са определени $\bar{X}_S$, $\bar{X}_R$ и $\bar{X}_E$, се докладва в протоколите от изпитване.

Изчислява се нова възпроизводимост на метода R_3 :

$$R_3 = \sqrt{\frac{R_1^2}{2} + \frac{R_4^2}{2N}} R_3 = \sqrt{\frac{R_1^2}{2} + \frac{R_4^2}{2N}}, \text{ където } R_1 \text{ и } R_4 \text{ се получават по формулите:}$$

$$R_1 = \sqrt{R^2 - r^2 \left(1 - \frac{1}{k_1}\right)}$$

$$R_4 = \sqrt{R^2 - \frac{r^2}{N} \left(N - \frac{1}{k_1} - \frac{1}{k_2} - \frac{1}{k_3}\right)}$$

а) ако разликата между най-отклоняващия се резултат на едната лаборатория и средното от резултатите на другите две $\bar{X}$ е по-малка или равна на R_3 , се приема, че:

– продуктът отговаря на изискванията, ако:

$$\frac{\bar{X}_S + \bar{X}_R + \bar{X}_E}{3} \leq A_1' \text{ или } \frac{\bar{X}_S + \bar{X}_R + \bar{X}_E}{3} \geq A_2'$$

– продуктът не отговаря на изискванията, ако:

$$\frac{\bar{X}_S + \bar{X}_R + \bar{X}_E}{3} > A_1' \text{ или } \frac{\bar{X}_S + \bar{X}_R + \bar{X}_E}{3} < A_2'$$

б) ако разликата между най-отклоняващия се резултат на едната лаборатория и средното от резултатите на другите две $\bar{X}$ е по-голяма от R_3 , се приема, че:

– продуктът отговаря на изискванията, ако:

$$\bar{X} \leq A_1' \text{ или } \bar{X} \geq A_2'$$

– продуктът не отговаря на изискванията, ако:

$$\bar{X} > A_1' \text{ или } \bar{X} < A_2'$$

Заключението за съответствие или несъответствие на изискванията по оспорения показател при условията на букви „а“ или „б“ от Експертиза E_A на Етап 2 се приема за окончателно.

III. Процедура при оспорване, когато критериите за тълкуване на резултатите съгласно БДС EN ISO 4259-2 не могат да се приложат

1. Резултатът от изпитване по оспорения показател, получен от стационарна лаборатория на ГД ККТГ, не се изразява с точна количествена стойност, когато е:

– извън обхвата на стандартния метод за изпитване;

– извън обхвата на калибриране на средството за измерване.

2. Не са посочени статистически данни за възпроизводимост (R) в съответния стандартен метод за изпитване.

Тогава заинтересованата страна може да оспори резултата на ГД ККТГ, като:

а) представи протокол от акредитирана лаборатория за изпитване на предоставената му контролна проба по оспорения показател, и

б) заяви искане за изпитване в трета акредитирана лаборатория на арбитражната проба, съхранявана в ГД ККТГ.

Резултатът, получен от изпитването на арбитражната проба, в тези случаи е окончателен.

Когато по обективни причини не може да се приложи арбитражен метод за изпитване, спорът може да се осъществи по друг метод, посочен в наредбата, ако е съгласуван между заинтересованите страни.“